

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

6. Quid intelligatur per Transformationes?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

num vitrorum institor: Ianio emptum bovem in stabulum abduxit, fœnum apposuit; bos pulmentis se vesci ait; dum Ianius attonitus currit, & arrepta bipenni ad prodigiosam pecudem recurrit, nihil præter funem reperit, quo se suspenderet, si pendere liberet. Taceo plura horum similia & causam inquiri metamorphoseos. Imprimis talia dæmonis ope & arte facta esse, negari non potest; non quod orcinus artifex hominem in veram belluam, vel belluam in hominem convertere queat, cum anima humana interitui non sit obnoxia; nec ea possit informare corpus belluinum, convenientibus scilicet tam nobili spiritui dispositionibus & organis destitutum.

Igitur transformationes, quas oculis mortalium veterator obijcit, delusoriae sunt, deceptio, fascinatio. Aliquando acheronticus nebulosus magos & sagos aliò transportatos, vel domi relictos, altissimo somno confopit, insomnioque deludit, ut putent se ibi esse, ubi non sunt, & ea agere, quæ non agunt; cum interea ipse vel corpus lupi, ursi, capri &c. ex aère, aqua, aliisque materia formatum assumit; vel verum lupum, ursum &c. impellit, agit, excitat, trahit, ducit; vel in eo ipse facit, quæ sibi magi dormientes videntur facere. Quid quod ex humorum vitio, & atra bilis excessu phantasia nonnunquam ita mutatur, ut nonnulli tristitiâ efferati, putent se in bestias esse commutatos, induantque affectus lupinos, odiûmque gregis, aut hominum, ac proinde etiam desiderium eos invadendi, lacerandi, vorandi. Quem affectum medici *λυκάωνα*, *λυκαενδεσπίαν*, latinè *insaniam lupinam*. Sic Ajax emotus mente in pecorum gregem sævijt, Vlysem se putans discerpere. Potest etiam Panurgus stygius oculorum species seu simulacra corrumpere, aut eas per corporis alicujus interpositionem, vel per nimiam aëris agitationem impedire: aut formam objectam aliqua ratione vestire, ut non videantur proxima: aut si videntur, monstrosa appareant.

VI. (f) Quare fabulis accense Apuleium, in asinum migrantem, & Lycaonem in lupum, aliòsque in alias bestias conversos. Quanquam, uti diximus, sæpiùsque dicemus, sub ejusmodi fabulosis involucris multa ad mores spectantia viri doctissimi exprimere, & veluti hieroglyphicè depingere voluerunt. Nam, uti supra indicavimus, cum Lycaon in lupum abiisse dicitur, significat feram regis illius crudelitatem, qua adventas & hospites immani scelere trucidavit. Hecubam Priami regis uxorem grandævam in canem mutatam perhibent. Cur? quia malorum pondere pressa, & oppressa, rei que indignitate victa, victores Græcos

con-

(f) Quid intelligatur per metamorphoses Poëticarum.

convitiatorum & maledictorum aculeis momordit, proscidit, dilaniavit. Midæ aures in asininas migrasse diximus; quò depravatum aurium iudicium, & stolidæ præcordia mentis insinuantur, qui Panis Fistulam solus omnibus dissentientibus citharæ Apollinis, hoc est, iniqua æquis, mala bonis solebat anteferre. Hæc clariùs patebunt ex ijs, quæ porrò in explicatione fabularum prosequemur.

VII. (g) Hic loci adjuncta Lycaoni est filia sua *Callisto*, quæ comes fuit Dianæ, & nomen à *pulchritudine* accepit. Quæ cum à Jove vitata fuisset (nam hujus deorum Rectoris flagitia passim traducuntur à Poëtis, ut significarent, cum magna fortuna plerumque magna vitia juncta esse) Dianam, quippe integritatis studiosissima, tantum abominata scelus, eam è consortio suo repulit. Non minùs detestata pellicem Juno, eam commutavit in horridam *ursam*. Poëtam audiamus; Juno furens ait:

Haud impune feres: adimam tibi namque figuram,
 Qua tibi, quaque places nostro importam marito.
 Dixit, & arreptam prensis à fronte capillis,
 Stravit humi pronam, tendebat brachia supplex:
 Brachia cœperunt nigris horrescere villis,
 Curvarique manus, & aduncos crescere in ungues,
 Officiòque pedum fungi, laudatæque quondam
 Ora Jovi, lato fieri deformia rictu:
 Nevè preces animos, & verba precantia flectant,
 Posse loqui eripitur! vox iracunda, minaxque,
 Plenæque terroris rauco de guttore fertur.
 Mens antiqua tamen facta quoque mansit in ursâ,
 Assiduòque suos gemitu restata dolores,
 Qualescunque manus ad cœlum & sidera tollit.
 Ingratùmque Jovem nequeat cum dicere, sentit.
 Ah, quoties solâ non ausa quiescere silvâ,
 Ante domum, quondamque suis erravit in agris?
 Ah, quoties per saxa canum latratibus acta est,
 Venatrixque metu venantùm territa fugit?
 Sæpe feris latuit visis, oblita quid esset,
 Vrsæque conspectos in montibus horruit ursos,
 Pertimuitque lupos, quamvis pater esset in illis.
 Ubi nota quædam ad moralem doctrinam pertinentia. r. Juno, Ze-

G 2

lory-

(g) *Callisto Lycaonis filia cur in ursam?*